

Ljubljana, 11. oktober 2023
Ustavno sodišče RS
Beethovnova 10
1000 Ljubljana

Zadeva: Pobuda za presojo ustavnosti

- A) Pobuda za razveljavitev obstoječe ureditve plačevanja RTV prispevka
- B) Pobuda za začasno zadržanje plačevanja prispevka RTVSLO
- C) Pravni interes

Podpisani predstavniki civilne družbene organizacije društva »Inštitut 1. oktober« in ljudska iniciativa »Glas upokoјencev« Ustavnemu sodišču RS predlagamo presojo ustavnosti obveznega plačevanja prispevka naročnine RTVSLO .

A) POBUDA ZA RAZVELJAVITEV SEDANJE UREDITVE PLAČEVANJA RTV PRISPEVKA

Razveljavi naj se zakonodaja, ki določa obveznost plačevanja RTV prispevka,
vezanega na električni priključek.

Obrazložitev

1. Sedanja ureditev je v nasprotju s splošnim in obligacijskim pravom ter načelom svobodne izbire blaga in storitev, med katere spadajo tudi storitve obveščanja in nudenja informacijskih vsebin ter drugih kulturnih in zabavnih vsebin v mediju, ki predstavlja javni servis državljanom

2. Ureditev je v nasprotju s 1. in 2. členom Ustave RS, ki določa, da je Slovenija demokratična država (1 člen), in da je Slovenija je pravna in socialna država (2.člen)

INŠTITUT 1. OKTOBER, Liminjanska 94 e, 6320 Portorož

3. Ureditev je v nasprotju s 15. členom Ustave RS – od 3. odstavka dalje, ki določa :

Zagotovljeni sta sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprave posledic njihove kršitve. Nobene človekove pravice ali temeljne svoboščine, urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri.

4. Ureditev je usedlina in dediščina prejšnjega nedemokratskega sistema, ki smo ga z osamosvojitvijo in demokratično ustavo zapustili in opustili (nasprotje s 1. členom Ustave RS) .

5. Obvezno plačevanje storitve brez soglasja plačnika je neustavno in vodi v državljansko nepokorščino ter splošno erozijo zaupanja v pravo, ki je osnova vsakega nenasilnega urejanja odnosov med ljudmi v vsaki družbi in državi.

6. Sedanji obvezni prispevek ima za posledico individualno zavračanje plačevanja omenjenih storitev, čemur sledi razpad sistema javnega servisa RTVSLO, ki je sicer izredno pomemben servis za ohranitev in razvoj demokracije.

7. Obvezni prispevek, zaračunan državljanom za financiranje RTVSLO, pomeni nedopusten poseg v svobodo razpolaganja državljanov z lastnim denarjem. Javni servis naj se financira na način, ki bo sorazmeren dejanski uporabi.

B) POBUDA ZA ZAČASNO ZADRŽANJE PLAČEVANJA PRISPEVKA RTVSLO

Obvezno plačevanje RTV prispevka naj se začasno, do odločitve Ustavnega sodišča glede Zakona o RTV Slovenije, zadrži.

Obrazložitev:

1. Predlog za takojšnje začasno zadržanje sedanje ureditve obveznega plačevanja prispevka RTVSLO je upravičen zaradi izrazito škodljivih

posledic krčenja pluralnosti in medijskega poročanja, ki se odraža tudi v padcu gledanosti in poslušnosti ter nezadovoljstvu z ukinjanjem neposrednih prenosov nedvomno za javnost pomembnih in zanimivih drugih dogodkov, ki so v javnem interesu. To je po mnenju predlagatelj vpobude posledica brutalnega načina vodenja zavoda, ki se izraža v nepojasnjenem odstavljanju in premeščanju zlasti mlajšega voditeljskega kadra ter brutalnih posegov v njihovo delo in osebno integriteto (primer Valentine Plaskan). Kriterij za zasedbo funkcije v zavodu ne sme biti lojalnost vladi, temveč poklicna novinarska etika ter profesionalnost.

INŠTITUT 1. OKTOBER, Liminjanska 94 e, 6320 Portorož

2. Glede na to, da Ustavno sodišče še ni odločilo o ne-ustavnosti novele zakona, ki se zdaj v praksi uresničuje z brutalnim enoglasjem (dokaz so seje novega programskega sveta) brez argumentov ter brutalnim načinom vodenja zavoda, je takojšnja razveljavitev obveznosti prispevka nujna. Odgovornost Ustavnega sodišča RS za nastanek tega stanja je enormna, popravljiva in obvladljiva pa je le z ukrepom ukinitve obveznosti prisilnega plačevanja storitev.

C) PRAVNI INTERES VLAGATELJEV

Pravni interes podpisnikov pobude – državljanov, gledalcev in poslušalcev je nedvomno izkazan. Javni interes vlagateljev je nedvomen in nedvoumen. Podpisniki smo plačniki naročnine in smo aktivni državljani ter člani nevladnih organizacij, ki delujemo v javnem interesu. Formalno priznanje javnega interesa s strani vlade ni pogoj za dokazilo pravnega interesa.

Dimenzija problema RTVSLO je takšna, da je internacionalizirana in jo bo v kratkem obravnaval tudi EU parlament.

Ne nazadnje smo med podpisniki te pobude tudi registrirani organizatorji referendumske kampanje o zakonu o RTVSLO, v kateri smo aktivno nastopili proti sprejemu novele zakona o RTVSLO. Pravni interes je tudi zato nedvoumno izkazan.

PRIPOMBE:

1. Pripominjamo in predlagamo, naj Ustavno sodišče zadevo uredi neposredno z ureditveno odločbo kot je to storilo že v primeru občine Ankaran in ob referendumu o 2. tiru .

2. Ta ustavna pobuda je nastala in je vložena tudi upoštevajoč odločbo Ustavnega sodišča U-I-238/99 z dne 9. 11. 2000, ko je U S podobno pobudo - prav tako za ukinitvev prispevka, že zavrnilo. Trdimo namreč, da okoliščine in razlogi zanjo še zdaleč danes niso isti, kot jih navaja citirana zavrnjena pobuda. Razmere tedaj in danes niso enake ali iste, zato naj US sprejme novo odločitev.

3. Podpisani vlagatelji želimo javno RTVSLO ohraniti, ker je za Slovenijo izjemno pomembna ustanova. Želimo, da se agonija zaradi povsem zgrešene in nasilne depolitizacije, ki je daleč od dejanske depolitizacije, čim prej konča, zato predlagamo da Ustavno sodišče zadevo obravnava absolutno prednostno in začasno zadrži izvajanje novele zakona, v tistem delu, ki ohranja nevzdržno stanje na zavodu RTV in sporni RTV prispevek.

4. Zaradi zaščite osebne integritete, zdravja in življenja zaposlenih na RTV Slo pa pozivamo Ustavno sodišče, da takoj presodi ustavnost Zakona o RTV Slo v celoti.

INŠTITUT 1. OKTOBER, Liminjanska 94 e, 6320 Portorož

5. Predlagamo tudi, da je seja Ustavnega sodišča, ki bo obravnavala to zadevo, javna in prosto dostopna tudi po internetu. Vsi pogoji za to so namreč dani, oziroma jih je možno nemudoma in zlahka vzpostaviti.

1. Inštitut 1. oktober: Pavel Rupar, Lucija- Portorož

2. Inicijativa Glas Upokojencev Slovenije: Pavel Rupar, Tržič